

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
 Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egy eszám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
 Kiadóhivatal: K.-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések és előfizetési pénzek küldendők.

Utolsó kísérlet.

Budapest, 1899. jún. 24.

Ha ezéul tüztük volna ki magunknak, hogy felesapunk világhódító népnek s a magyar globus területét tizakkorára megnagyobbítjuk, mint amilyen az most, akkor sem kellene véresebb verejtékkel küzdenünk ezért a nagy ezéért, mint ahogy küzdünk évek óta az Ausztriával való gazdasági kiegyezés létrehozásáért. Kormányválságok és kormányváltozások, obstrukciók és provizóriumok, ezek jelképezik leginkább azt az izgalmakkal teli korszakot, amelynek berekesztésére Széll Kálmán vállalkozott a parlamenti béke helyreállításával és a kiegyezési törvényeknek a magyar parlament által való elfogadásával.

Amig idáig eljutottunk, sok viszontagságot kellett megélnünk. Csak vérző szívvel adtuk beleegyezésünket ahhoz, hogy a kiegyezés Ausztriában a 14. §. alapján léptetessék életbe. Nagyon nehéz dilemma előtt állottunk, mert választanunk kellett a között, hogy ragaszkodjunk-e ahhoz, hogy a kiegyezés Ausztriában is alkotmányos uton lépjen törvényerőre, vagy, ha az nem lehetséges, az osztrák alkotmány védelmében kockára tegyük-e hazánk és az egész monarchia legfontosabb gazdasági érdekeit? Ha a magyar alkotmányt fenyegeti vala-

veszély, az elhatározás sokkal könnyebb és gyorsabb lett volna, mert hát nincs az az anyagi érdek s az a materiális szempont, amelynek kedvéért csorbát ütnének a magyar alkotmányon.

Az a vihar, mely Bánffyval együtt elsöpörte az ischi-i klauzulát, eléggé megmutatta, hogy alkotmánya tekintetében a magyar tréfát nem ismer.

De hát érdemes lett volna-e magunkat az osztrák alkotmányért is a végletekig exponálni? Ugy hiszszük, hogy nem, mert nem lehetünk pápábbak a pápánál és osztrákabb az osztráknál. Ha Ausztria népeinek nem kell az alkotmány, melyet mi szereztünk meg nekik, ám boldoguljanak a 14. §-sal úgy, a hogy tudnak, de legvitásabb érdekeink kockáztatásával nem kaparjuk ki nekik többé a gesztenyét a parázsból.

Örök hála illeti Széll Kálmánt azért, hogy az országot ebből a súlyos válságból kivette az alkotmány legkisebb sérelme nélkül. De nemcsak, hogy nem áldoztunk fel semmit sem meglevő jogainkból, ellenkezőleg még újabb bástyákkal erősítettük meg alkotmányunk alapjait.

Hogy mindez nem volt inyére az osztráknak, az nagyon természetes. De az már egészen természetellenes, hogy az osztrákok, akik képtelenek országunk legfontosabb ügyeit alkotmányos uton el-

intézni, vad haraggal rontanak ránk azért, mert legalább közvetve helyettük is rendbe hoztuk az ő dolgaikat.

Láttuk Thun gróf, Dipauli és Kaizl miniszterek nemes munkáját, láttuk, miként akarták ezek a kiegyezés létrejöttét még a 12-ik órában is megbuktatni. S bizonyára nem az ő buzgalmukon múlt, hogy tervük dugába dőlt. Ha Széll Kálmán nem mint Magyarország miniszterelnöke, hanem mint magánember jut konfliktusba Thunékkal és az osztrákok úgy viselkednek, ahogy a válság utolsó fázisában viselkedtek, Széll Kálmán bizonyára megszakít velük minden összeköttetést. Ha szélsőbali politikus tárgyalt volna az illojális osztrák miniszterekkel, ismét hamarosan véget értek volna a tárgyalások, mert szélsőbali politikus az osztrák perfidiára egyszerűen a vámsorompók felállításával felelt volna. De Széll Kálmán nem tehette ezt, mert ő meggyőződéséből hiva a gazdasági közönségnek nem annyira politikai, mint inkább csak gazdasági okokból. Ő lelke mélyében meg van arról győződve, hogy az Ausztriával való gazdasági közösség nemcsak Ausztria, de Magyarország gazdasági érdekeink is jobban megfelel, mint a különválás.

Szerinte e két állam gazdaságilag még hosszú időre egymásra van utalva.

Széll Kálmán nem szépít s nem ta-

TÁRCZA.

Kézdi-Vásárhely város története. *)

Írta: Dobay János.

(Folytatás.)

Ez a korszak sokkal közelebb fekszik hozzánk, semhogy csupán írott emlékekre kellene támaszkodnunk. A szájhagyományok s most is élő emberek csodálatos dolgokat beszélnek azon önkényről, a melylyel a katonai direkció a polgárságot sa nyargatá. Nehány esetet ide jegyzünk.

A nagyhatalmu kapitány egy alkalommal séta közben egy czifrán öltözködött ifjával találkozik, kit nyomban meg is szólít különös ruhájáért. Az ifju talán élesebben válaszolt, mint kellett volna s ezért a tiszt ur az ifjut elfogatta s úgy megbotoztatta, hogy az belehalt.

Egy kézdi-vásárhelyi tekintélyes polgár egy alkalommal elmulasztotta a kapitány urnak a szokásos belpcsenyét elküldeni s ezen feledékenység 25 pálczaütéssel büntettetett.

A katonai kötelékbe tartozó iparosok csak akkor vihették áruikat idegen vásárookra, illetőleg csak akkor kaptak engedélyt a város elhagyhatására, ha a tiszta nyeremény egy részét a strázsamesterrel és és kapitánynyal előre megosztották.

*) Mutatvány Háromszék vármegye közönségének most megjelent millenáris emlékkönyvéből.

S hány családi élet dulatott fel a tiszt urak által, míg a férjek távol voltak? ! Szóval a legszentebb jogokat is lábbal tiporta a féktelen soldateszka s minden panasz s minden feljajdulás börtönnel és bottal toroltatott meg.

A határvidéki rendszer emlékei azon épületek, melyeket a székelység emelt a tisztek részére lakásul s melyek később a megye tanulmányi alapja javára visszaengedtetvén, jelenleg a kir. törvényszék, kir. adóhivatal, polgári iskola, árvaház és kórház helyiségül szolgálnak.

E sötét korszak kényurair között még is volt egy, kire mindig tisztelettel és hálával emlékezik vissza a székelység nép.

Ezen ember br. Purcel János ezredes volt, ki meleg, lovagias szívvel felkarolván a székelység ügyét, egy nagy alkotással örököltette meg nevét. Ez volt a híres székelység katonai nevelő-intézet, melynek történetét röviden a következőkben foglaljuk össze:

Az 1817. év szeptember 15-én Ferencz császár meglátogatta nejével Károlinával K.-Vásárhely városát, mely alkalommal br. Purcel katonai parancsnok egy katonaiskola létesítésének tervét terjesztette ő felsége elébe, kimutatván, hogy a véderő fejlesztése szempontjából minő fontossággal bírna, ha itt a katonai szolgálatra kiválóan alkalmas székelység nép között egy nevelő-intézet állíttatnék fel.

Az előterjesztés megnyerte a császár tetszését s rorestáni báró Purcelt nyomban kinevezvén a nemes 2-ik gyalog székelység regiment ezre-

desévé, s a legteljesebb felhatalmazással látta el a szükséges alap kiteremtése iránt. És ezen időtől kezdve igazán nagy és nemes munkát végzett báró Purcel. Aláírásokat nyitott, felhívásokat bocsátott ki s a mint egy kortársa megemlékezik: „mindenfélre érzékeny és szívreható előadása újabb-újabb gyuladásba hozza a nemes szíveket.”

A nagy munka nagy eredményeket szült, rövid két év alatt a nemes 2-ik székelység gyalog Regiment-től aláírás útján 40.515 frt 45 kr folyt be s maga a tiszt kar 1782 frt 11 krral járul az alaphoz. A nemes székelység huszárezred is, élén kommandánsával gr. Kálnokival meghozza a maga áldozatát, 12859 frt 23 krt adván az iskola alapnak, melyet a tiszt kar a maga részéről még 356 frt 4 krral szaporított. A két ezred által visszaszert havasokból időközben 6079 frt 46 kr csatoltatott a tőkéhez, míg végre Erdélyből és Magyarországból egyesek 8427 frt 24 krt adományoztak.

Hogy milyen nagy volt ezen időben a katona iskola iránt való lelkesültség, mutatja azon körülmény, hogy egyszerű emberek minő összegekkel szerepelnek az adakozási listán. Nevezetesen Josa János középajtai ev. ref. pap „néhány darab földek árban” 700 frttal, polyáni Tuzson gyalog strázsames-ter 1000 frtot, bikfalvi Simon Ádám gyalogkatoná 1000 frtot, bikfalvi Fejes Sámuel gyalogkatoná 1000 frtot adnak a jótékony célra, kik ezért ő felsége által arany érdemrenddel tüntetettek ki.

(Folyt. köv.)

kargat semmit, nyíltan bevallja, hogy ez idő szerint a gazdasági közösség leginkább felel meg a magyar érdekeknek is, de hozzátette, hogy bizonyos feltételek mellett a gazdasági függetlenséget sem rosznak, sem kivihetetlennek nem tartja. Ha ránk kényszerítik a gazdasági függetlenséget, mi azt készséggel elfogadjuk. Viselők az időleges hátrányokat, mert tudjuk, hogy nemsokára egy szebb kor fogna bekövetkezni. A magyar kormány padjairól ily ékes szavak nem hangzottak még el a gazdasági függetlenség védelmére.

S ha van még az osztrákokban egy szikrányi belátás, s ha nem dermedt meg végkép politikai érzékük, úgy e beszéd olvasása után okvetlenül arra törekednének, hogy a kiegyezést akár alkotmányos uton, akár a 14. §. alapján minél előbb prefektuálják.

És mit tapasztalunk! Az utolsó pillanatban, amidőn a magyar parlament már javában tárgyalta a kiegyezést, ismét nyugtalanító hírek érkeztek Bécsből. Ezúttal nem az osztrák kormány, hanem az Osztrák-Magyar Bank volt az, a honnan a vész hírek hozzánk érkeztek. Szerencse, hogy nálunk senkit sem ijesztettek meg a bécsi hírek, mindjárt tudtuk, hogy Spiegl és Wiesenburg főtanácsosok nem elég hatalmasak arra, hogy a két kormány által elfogadott s ő Felsőge, az uralkodó által helybenhagyott kiegyezésnek akár csak egy részét is meghiusítsák.

A csütörtöki alárm híre csakhamar megérkezett Bécsből az a hivatalos jelentés, hogy az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa pénteki ülésén valamennyi szavazattal egy ellen elfogadta az új szabadsághoz való viszonyt, amelyben a két kormány által kötött megállapodást. Wiesenburg főtanácsos különvéleményt adott be, amelyben tiltakozott az ellen, hogy a bank új szabadságát a 14. §. alapján rendelték el. A főtanács elfogadta a két kormány azonos jegyzékében foglalt javaslatokat, de néhány fontos föntartást kötött ki, amelyek közül az egyik a bank által leírt követelések visszatérítésére vonatkozik. Egészen új és meglepetés számba menő dolog a banknak egy másik föntartása s ez az, hogy a bank arra az esetre, ha a mostani megállapodás időnekelőtte válnék érvénytelenné, fölszámolását fogja elhatározni. A főtanács ebben az értelemben állapította meg a két kormány azonos jegyzékére adandó választ.

Ebben a jelentésben kétségtelenül az a legérdekesebb, hogy az Osztrák-Magyar Bank vezető emberei maguk is immár komolyan foglalkoznak a likvidálás gondolatával. Vagy csak pusztán fenyegetés akar-e ez lenni? Meglátjuk. A fő egyelőre az, hogy a paritásos bankkegyezmény törvényerőre emelkedjék; ha ezt elértük, nem tartunk többé a likvidálástól sem. De az Osztrák-Magyar Bank némely köreiből uralkodó hangulat ezután még inkább köteleességévé teszi a magyar kormánynak, hogy a valuta-ügy rendezését teljes erejéből síttesse. Minél inkább ellenzik az osztrákok a valuta rendezését, annál szívósabban kell arra törekednünk, hogy Wekerle Sándor koncepcióját végre diadalra juttassuk. Tudjuk, hogy épp a valutaügy az, melyről az osztrákok

leginkább irtóznak. De ez csak egy okkal több arra, hogy annál inkább szorgalmazzuk e nagyfontosságú kérdés végleges megoldását. Paritásos bankkal és rendezett valutával teljes nyugalommal tekinthetünk a jövő alakulásai elé. Csak ennek a kettőnek a birtokában fogjuk teljesíteni és belátásunk szerint kiaknázhatni a gazdasági kiegyezésben lefektetett jogokat és előnyöket.

Siessünk tehát a paritásos bankkegyezmény tárgyalásával és a valutarendezés befejezésével, mert ha nem is vesszük szentírásnak Polónyi Gézának múlt napi kijelentését, hogy meggyőződése szerint ez az utolsó kiegyezés, amit Ausztriával kötünk, mégis úgy kell berendezkednünk, mintha ezután csakugyan már csak a külön vámtérlet és a gazdasági függetlenség következhetnék.

S ha, mindig szemelött tartva a jövő esélyeit, már most úgy rendezkedünk be, hogy Ausztria minden eshetőségre készen és fegyverkezve találjon bennünket, akkor nem kell tartanunk a jövő Thunjaitól. Jöhetnek aztán az osztrákok, hogy utolsó kísérletet tegyenek gazdasági érdekeink megrontására, készen és résen leszünk. S győzni fogunk.

Veritas.

A polgári leányiskola.

K.-Vásárhely, 1899. jun. 24.

Meleg elismerés illeti a helybeli jótékony nőegyletet, hogy a polgári leányiskola eszméjét nemcsak felszínen tartja, hanem megtestesítése érdekében minden lehetőt megtesz s a legszélesebb körű s a legélénkebb mozgalmat indította meg. Közérdeket elégít ki, közszükségletet pótol, egy, az elemi népiskolánál magasabb fokú leánynevelő-intézet. Szinte csodálni lehet, hogy míg a szomszéd Sepsiszentgyörgyön már évtizedek óta van ilyen magasabb fokú leányiskola, mi ez ügygel behatóan csak most kezdettünk foglalkozni, s most is annyi akadály áll útjában, hogy méltán aggódunk, hogy létesíthető lesz-e?

Én ugyan nem voltam azon az állásponton, hogy a polgári leányiskola érdekében indíttassék meg a mozgalom. A viszonyok és körülmények mérlegelése után én a felső leányiskola érdekében foglaltam állást. Megmondom miért. A felső leányiskola elvégzése után nyert bizonyítvány teljesen egyenlő értékű a polgári leányiskolában nyert bizonyítvánnyal. A hova utat nyit a polgári leányiskola sikeres elvégzése, oda el lehet jutni a felső leányiskolai bizonyítvánnyal is. Utat nyit tehát a tanítónő- és óvónőképzésbe, a női kereskedelmi tanfolyamra. Ámde a polgári leányiskolának négy osztálya van, míg a felső leányiskolának kettő. Csak hogy a polgári leányiskola I-ső osztályába az elemi leányiskola IV. osztályát végzett növendéket veszik fel, míg a felső leányiskola I-ső osztályába az elemi népiskola VI. osztályát végzett tanuló mehet. Mindenik leány növendék tehát 8 évet kell, hogy tanuljon, akár a polgári, akár a felső leányiskolát akarja végezni.

Ha a nőegylet tehát az én álláspontomra helyezkedik, akkor csak két osztályú felső leányiskola létesítése, fenntartása és fejlesztéséről volna szó s nem négy osztályú polgári leányiskoláról.

Már pedig a milyen kétségbevonhatatlan tény az, hogy 2-szer kettő annyi mint négy, épen olyan igaz az, hogy két osztály létesítése csak fél annyi áldozatotba kerül, mint négy osztály fenntartása. Négy osztálynak a tanításméltósága és dologi kiadása két annyi pénzt követel, mint két osztályé. Már pedig a pénz a fő. S ez van a jelzett célra nagyon kevés.

Az én aggodalmam az volt s maig is az, hogy a nőegylet évi segélye, a takarékpénztárak alapítványainak kamatai, legalább 3 frt havi tandíj s más adományok együttesen is csak az I-ső osztály,

vagy mondjuk a legkedvezőbb esetben is csak a II. osztály szervezésére lesznek elégségesek még azon esetben is, ha taneszközöket s tantermeket a meglevő intézetektől s tűzfát a várostól lehetne kapni. De mi lesz akkor, ha a III. osztály szervezésére nem lesz anyagi erő? Zsákutcába jutottunk s oda vezettük a szülőket. Ez pedig kényes és kritikus dolog volna.

Az optimisták erre azt válaszolják: „Ott az állam, átvesszi az”. Hát az is megtörténhetik.

De hát ha az állam azt mondja: Én K.-Vásárhely tanügyére csak most áldoztam 46 ezer forintot, gyönyörű el. iskolaépületet emeltettem, tartok államköltségen virágzó elemi leányiskolai V., VI. osztályt, mely az 1895. évi márc. hó 20-án 5009. sz. a. kelt min. rendelet értelmében tanérték tekintetében teljesen egyenlő a polgári leányiskola I. és II. osztályával, ez idő szerint nem államosíthatom a magán polgári leányiskolát, legtovább csekély államsegélyt nyújthatok. A kerék ekkor kátyuba esett, az iskola fejlődése megakadt. A város most nehezen áldozhat, mert ez is szegény, sok pótlódó nyomja a vállát. Ezekről félek én, ezért harcoltam a mellett, hogy legyen két osztályú felső leányiskola, mert ezt fenntarthatjuk azzal a költséggel, a mivel a polgári leányiskolának csak két első osztályt s a bizonyítvány mégis teljesen olyan értékű, mint a polgári iskolai bizonyítvány.

Tény, hogy a felső leányiskola tantárgyai közt nem szerepel a német nyelv, de azért a czikk elején jelzett intézetek akármelyikébe átléphet a felső leányiskolát végzett tanuló, akadályt ez nem képez. De hát a német nyelvről heti 2-3 órában való tanítása még sem kerülne annyi költségbe, mint a polgári leányiskola III., IV. osztálya. Könnyen lehetne tehát ezen segíteni.

Nem voltam oly szerencsés, hogy a nőegylet az én álláspontomat fogadja el. Nem tesz semmit. Annál nagyobb lesz a nőegylet érdeme és dicsősége, ha a polgári leányiskola létesítése előbe gördülő akadályokat erőle és lelkesítéssel le tudja győzni. A közönség hálával fog adózni a nőegyletnek, én pedig hatványozott tisztelettel fogok kalapot emelni előtte. Ezeket elmondani, kötelességemnek tartottam, mert akkor hallgatni, mikor beszélni kötelesség, bűn; ebbe esni nem akartam.

M. Székely János.

Számüzetésem ideje,

vagy miért hagytam ott Oláhországot.

Irta: Tornyai Ferencz román kath. lelkész.

(2. Folytatás.)

Akkor ezikázott végig fejemben először az a gondolat, hátha mégis igaz volna, mit úgy több fűrés meggyezésből következtethettem volna és a miről Oláhországban való tartózkodásom alatt oly szomorúan meggyőződhettem, hogy bizony Romániában a magyar papot csak „pietus masculusnak” akarják s hogy legyen neve a czégnek.

Első meglepetésemben a miért után nem kérdészködtem. Most azonban már régen beláttam és megvallom, hogy sok tekintetben igazat mondtam a magyarokról az a Generál-Vikarius, jöllehet nem lett volna szabad, hogy mondja, mert tudhatta volna, hogy az nekem szörnyű módon fáj. De talán nem fájt volna és nem bántott volna annyira, ha nem oly megvetőleg mondja s ha megmondta volna az okot is, hogy miért.

Ismétlem, hogy régi vágyam, élni, munkálkodni a 20-25 ezer bukaresti magyar katolikus közt néhány heti működés alatt, teljesülni látszott.

Oh, mily soha sem sejtett lelki örömben usztam, midőn Nagyboldogasszony napján csak egy csoportosultak gyónatászkém körül kor és rangkülömböség nélkül a magyarok, midőn az elfojtott honvágy banátos kitörése közepette, végre valahára lelki nyugalmat találva, egy öket megértő lelki atyánál, könyvelt szemekkel csókolgatták kezeimet, ruháimat. Mennyi visszfojtott honfiai érzelmeket, lelki szárazságot, csöndes kétségbeeséshez hasonló bele-törődöttséget, jobb jövőre való kilátás teljes hiányát, árvaságot, testi lelki elhagyatottságot hurokolhat magával s zárhat magába az emberi szív! Láttam, tapasztaltam ezt a szegény oláhországi magyarokon.

S éppen azért nem csudálkoztam már később, közelebb ismerve meg az oláhmagyarokat, ha ki-kitört belőlük romboló, magának erőszakkal utat tört gőz gyanánt sok olyanféle szenvedély, indulatosság, mely leginkább a vallást vesztett szegényeket, elégedetlenekeket s elzúllottakat s a mely a fent említett Vikar Generalis urat is oly furesa nyilatkozatra bírta. Persze jobban örvendtem volna, ha azt oly megvetőleg mondta volna, hanem inkább oly meggyőződéssel, hogy éppen szegény magyarokra, mert, hogy oly kicsinyek és szerencsétlenek, kell első sorban ügyet vetnünk, ha nem csak kötelességünknek, de csak egyszerű papi hivatásunknak akarunk eleget tenni.

Összinté lélekkel mondom, első sorban azért oly boldogtalan az oláhországi magyarság, mert hiányzik az a lelkiezés, a mely egyes egyedül képes megőrizni a hazuról hozott vallást, de nemzetiséget is.

A vallás az az édes anya, amely külföldön, hazátlanul is megőrzi a család hagyományait. A vallás képviselője a pap. Évtizedeken keresztül pedig magyar pap Romániában alig volt. Egy-egy Bukarestben, mióta kiszorították ügyes módon a magyar Ferenczrendieket, kik századokon keresztül is megtudták óvni hivaiknek jogait, vallását s nemzetiségét. Ma annyira vagyunk, hogy Bukarestben a Baraczia temploma, mely tisztán magyar alakítás, a németek temploma német plébánossal, a magyarok pedig elégedjenek meg, ha vasár- és ünnepnapokon 9 órakor egy kis misével kedveskednek nekik azért a sok pénzért, — ha nem csalatkozom évi 1000 frtért — a melyet a szent László társulat küld istentiszteleti célokra. És itt esztendőnk óta nem használ semmi kérés vagy folyamodás. Önmagukra néznek az előjárók, nem a hivatásra Vajjon, hogy rájuk illik-e a szent szó is, mivel maguk felé hajlik a kezük, — az már más kérdés.

(Folyt. köv.)

Színház.

Szombaton, e hó 24-én, színházunk nézőtere majdnem egészen megtelt s igen szép, intelligens közönség hallgatta végig Sidney háromfelvonásos, híres operettjét, a Gésákat. Tekintetbe véve, hogy a darab bérletszünetben lett előadva, ez igen szép eredménynek mondható, s egy újabb bizonyíték arra nézve, hogy közönségünk pártolja a színészeket, ha arra érdemesek.

A est hőse Réthy Lina volt Mimosa szerepében. Kellemes, szép hangjával jól tud bánni. Meglepő szépen énekelte énekszámait, játékában pedig sok erő, intelligencia van. Sz. Tomory Melissa, mint Molly mutatta be, igen előnyösen tehetségét. Játéka élénk, táncza elragadóan kecses volt. Dalait, melyek közül különösen a rigókról s a drót majomról szóló tetszett nagyon, többször meg kellett ismételnie. Sok tapsot kapott Szalkay is, ki Vun-Hi, theaházi tulajdonos szerepét adta a tőle már megszokott ügyességgel. Kupléi, melyek Dreyfusról s a szinpad leszakadásáról szóltak, óriási derűtséget keltettek s többször meg kellett azokat ismételnie. Juliette francia leány. szerepe (Tamásy

Szilvia) szintén jó kezekben volt. A Gésák szép, öszhangzatos éneke, csinos táncza, a kitűnő rendezés, az izléssel összeállított díszletek csak fokozták a minden tekintetben jó előadás sikerét.

Vasárnap, ugyancsak meglehetősen szép számu közönség előtt, az „Aranylakadalm” című látványosság lett előadva. A darab hőse Déry Béla (Koltay) s hősnője Gazdy Aranka (Koltayné) volt, kik mindketten lelkesedéssel s egy-egy jelenetben sok drámai erővel adták szerepüket. Kitűnő Krausz bácsi volt Szepessy. Sokszor megneveztette a közönséget s sok tapsot kapott.

Hétfőn féláru helyárák mellett, de azért kevés közönség előtt, Géczynek egy népszínművét, a „Fekete rigót” mutatták be, melyben Gazdy Aranka s Szentmiklóssy jeleskedtek.

Kedden, Bereczik Árpád jeles vigjátéka „Himfy dalai” kerültek szép számu hallgatóság előtt előadásra. Akár a részleteket, akár a darab összhatását tekintjük, tény, hogy ez előadását Szalkay fényesen igazolta be ujalag, hogy a mit ígért, be is váltja. Jó erőkből áll társulata, gondot fordít arra, hogy a szereplők kellő értelemmel és átérzéssel oldják meg feladatukat. „Himfy dalai” előadása annyira sikerült, hogy ha rozoga színházunk nem látjuk, a kolozsvári, vagy budai színpalak előtt, bátran képzelhetjük magunkat. Gazdy Aranka (Szegedi Róza) Déry Béla (Kisfaludi S.), Szepessy Gusztáv (Rosty Antal), leánya (Jolán) Tomory Melissa, Szentmiklóssy B. (Bezerédi) a helyzet magaslatán szerepüket nagyon jól oldották meg. Jól színezett Décsy Lajos (Szalóky Péter). Kitűnően alakított Szalkay L. (Ágh F.) stb. Bátran felemlíthetjük, hogy a ki Szalkay társulatának előadásait egyszer meghallgatja, az nem fogja sajnálni sem az időt, sem a kiadást, örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy igazi műélvezetekben gyönyörködjék.

Ujdonságok.

— Időjárásunk a kétségbeejtésig változatos. Az elmúlt hét végén a legnagyobb hőség után hirtelen hidegre vált, a hegyek között havazott s a rónaságon sok helyen fagy volt. Azóta majd napfény, majd hideg széles idők váltakoznak. Hogy az a példátlanul hűvös időjárás jóra nem fog vezetni, az már előre látható.

— A püspök ajándékai gr. Majláth Gusztáv erdélyi r. kath. püspök itt tartózkodása alkalmával bő kézzel jutalmazta meg mindazokat, kik fogadtatása alkalmával szolgálatokat tettek, vagy segélyr valának szorulva. Így elutazása alkalmával a róm. kath. plebánia, hivatalnál 50 frtot hagyott a szolgálattevő rendőrök, tűzoltók és városi szegények között való felosztás végett. Ehez képest Lőrinc plebános ur a város polgármestéhez 10 frtot küldött rendőrök részére, 20 frtot a szolgálattevő tűzoltók és 20 frtot a városi szegények közötti kiosztásra. A figyelem ezen gyöngéd jele egy újabb bizonyítékot szolgáltat a főpásztor igazán keresztényi gondolkodásáról.

— Gábor Áron emlékezete. Ötven esztendeje lesz július 2-án annak a gyászos emlékű napnak, mikor Gábor Áron, a székely ágyuhős hazaszerető lelke a csatamezőn elszállott. Bajtársai a

lángoló heroszt még az ütközet folyama alatt eltemették az eresztvényi temetőbe; a hálás nemzedék pedig sok esztendő múltával díszes trachit-oszloppal jelölte meg az elvezért hős emléket. S a kegyelet minden esztendőben elzarándokol ezen a napon s a hazafias érzés könyeket szentelt a porladó hamvakat borító sirdomb mellett. Junius 2-án minden esztendőben szép ünnepély szokott lefolyni Gábor Áron sirjánál: a „Rikán belőli 1848/1849-ik honvédegyelet” megagott bajnokai szokták ezeket a kegyeletes gyászünnepélyeket rendezni az elesett hős székely bajtárs emlékére. Az idén ezt a gyászünnepélyt nem július 2-án, hanem kivételesen július 3-án, (hétfőn) délután 3 órakor fogják megtartani, melyre a honvéd-egylet kezeli bizottsága a hazafias közönséget lapunk útján is meghívja.

— Püspöki látogatás. Gr. Majláth Gusztáv Károly Erdélyi lánghuzgalmu püspöke városunkban való időzése alatt a háromszék vármegyei „Erzsébet” árvaleány nevelő-intézetet is kitüntette magas látogatásával. Július hó 22-én délután 6 órakor ment el kíséretével az emberszeretet és humanizmus hajlékába. A zöld ágokkal és virágokkal feldíszített bejáratnál Nagy Károly intézeti igazgató fogadta a magas vendéget rövid, de igen szép beszédben mondván köszönetet a kitüntetésért. A püspök nyájas és kedves szavai után, az intézet egyik kis árvája nyújtott a püspök urnak csokrot s mondott szép szavakban halál testvérei nevében azért, hogy a főpásztor figyelmét ők — a szegény árvák — sem kerültek ki. E fogadtatás után a püspök ur az intézet kápolnájába ment, hol rövid ima után a püspöki szertáros intézett ő méltósága nevében egy szép beszédet a növendékekhez, buzdítván őket a vallásosságra, jóltevőik, tanítóik iránti hálára. Ezután az intézet részletes megtekintése következett. A püspök ur figyelmét minden nevezetesebb dolog megragadta, s mindenfelől részletesen tájékoztatta magát. Különösen megtetszett neki a bárónő ő méltósága képtára s az egyszerűség és tisztaság, mely ez intézetet ékesíti. Helyeselte azon rendszert, hogy a növendékek egészen az életnek lesznek nevelve s nem kényeztetik el őket. A szemle után kíséretével együtt beirta nevét a látogató könyvbe s távozása előtt szent képeket osztott szét a növendékeknek s az ez alatt nagyszámban összegyűlt hívek közt. Mindenikhez volt egy pár nyájas szava, mindenikhez szóltott egy-egy jó szót s pár perc alatt meghódította az árvák szívét, kik nem győzik eléggé dícsérni jóságát, kik szent kegyelettel őrzik a nekik adott ajándék képeket. Végül az intézeti igazgató még egyszer köszönetet mondván a kegyes látogatásért, a püspök ur elhajtott az intézetből. Utóljára említem fel azt még, hogy a főpásztor az árváknak egy öröm napot akarván rendezni, ezen célra 20 frtot adott át az igazgatónak. Ezen dícséretre nem szoruló tette is elárulja azon nemes lelket, kegyes áldozatkészségét, kiváló jóságát, a melylyel városunk közönségének szeretetét, tiszteletét vallás felekezeti különbség nélkül megnyerte és bírja.

M.

H I R D E T É S E K.

Hirdetmény.

A közönség szives tudomására hozom, hogy Bálványos-Füreden (büdös fürdő) a gr. Mikes-féle vendéglőt, a gr. Mikes területén fekvő kitűnő fürdővel együtt haszonbérbe vettem.

A vendéglőben izletes székely konyha lesz jutányos árakkal; ugyanitt egy néhány vendég szoba is kiadandó.

K.-Vásárhely, 1899. június 27.

Kovács József,
bérlet.

Lakás áthelyezés.

Van szerencsém becses tudomására hozni a t. emmednek, hogy lakásomat folyó évi július 1-étől az ujonnan berendezett kül- és belföldi szövetraktárommal együtt az 1-ső kerületben Czimbalmos Ferencz ur helyére tettem át, a hol most is, úgy mint eddig igen tisztelt vevőimet a legjobb izlésű férfi ruhákkal szolgálom ki.

K.-Vásárhely, 1899. június 24-én.

Mély tisztelettel:

Csutak László,
szabó.

Sz. 8—1899.

közp. vál. jkv.

Hirdetmény.

Az 1900-ik évre érvénnyel bíró országgyűlési képviselő választó jogosultak névjegyzéke a hármas bizottság által összeállítván, központi választmányunk felhívja a város jogosult lakosait, hogy ezen ideiglenes névjegyzéket, mely a polgármesteri hivatalnál folyó évi július hó 5-étől ugyanazon hó 25-éig naponként délelőtti 8 órától déli 12 óráig kitéve lesz, bárki betekintheti és délután 2 órától esteli 6 óráig azt lemosolhatja.

A fenn jelzett ideiglenes névjegyzék ellen 1899. július hó 5. napjától ugyanazon hó 15-ik napjáig, tehát 10 napig felszólalás-

nak helye van, e felszólalások a polgármesteri hivatalnál adandók be s ily beadványban többen is felszólalhatnak.

Folyó évi július hó 5-étől ugyanazon hó 25-éig a névjegyzék mellé beérkezett felszólamlások is kitéve lesznek s azokról észrevételeit július 16-ától július hó 25-éig, tehát az utolsó 10 napon át bárki megteheti.

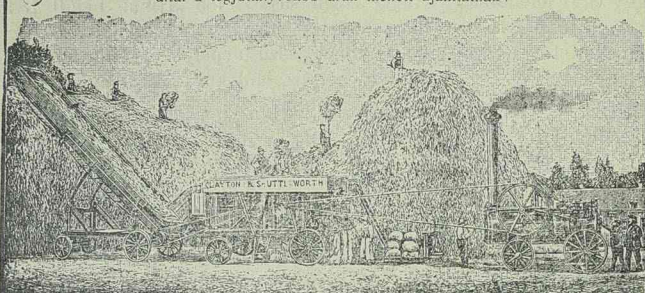
A felszólamlások, ugyszintén az erre tett észrevételek bélyegmentesen a központi választmányhoz címezve adandók be és a darab átvételéről kívánatra elismervény fog adni.

Kézdi-Vásárhely város központi választmányának, 1899. évi június hó 5-én tartott második üléséből.

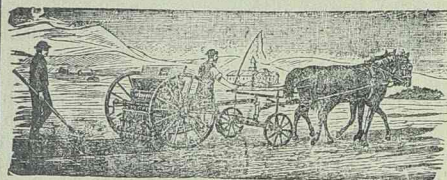
Bartók Károly, Kovács Dániel,
közp. vál. elnök. közp. vál. jegyző.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak.

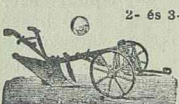

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, szalmakazalozók, továbbá járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák.

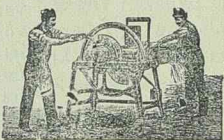
„Columbia-Drill“

legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrő-malmok, egyetemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

Több mint 50 év óta
sikerrel használtatik
Az

ESZÉKI SPITZER-KENŐCS

és az

Eszéki SALVATOR-SZAPPAN

Valódi minőségben csakis
mint eddig, ezen túl is
ESZÉKEN, felsőváros

DIENES C. J.-féle

gyógyszertárban

készül és megrendelhető.

SZEPLŐKET

és

MÁJFOLTOKAT,

valamint az összes

bőrtisztításhoz

ságot

biztosan eltávolít

1 tégely valódi Spitzer-kenőcs	35 kr.
1 üveg valódi Spitzer-mosdóvíz	40 kr.
1 darab valódi Salvator-szappan	50 kr.
1 doboz valódi lyoni rizspor 3 színben 50 kr és 1 frt	
1 tégely kézpaszt	60 kr.

FIGYELMEZTETÉS

Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el vannak látva és kéri a t. közönség csakis **DIENES-féle** eszéki kenőcsöt és szappant kérni és elfogadni.

T. cz.

Alulírott igazgatóság tisztelettel tudatja, hogy a kovásznai fürdőket és gyógyforrásait 15 évre bérbe adta Ifj. Becsek Imre és Ifj. Török Sándor uraknak, miután az egész kezelést ezen urak fogják ezután vezetni, őket legmegalapozottabban ajánljuk és biztosíthatjuk az igazgatóság, hogy a nagyérdemű közönség bérleti urakhoz a legnagyobb bizalommal fordulhat, mert minden tekintetben eleget kívánnak a nagyérdemű közönség kívánalmainak tenni.

A kovásznai fürdő részvénytársulat igazgatósága.

„Horgász gyógyforrás“.

Ezen ásványvíz kitűnő hatással használtatik a légző szervek hurutos bántalmainál, összetétele olyan, mint a világhírű gleichenbergi viznek, de borral is igen kellemes.

„Hankó gyógyforrás“.

Legkitűnőbb ásványvíz, az emésztő szervek bajainál pótolja a Karlsbadi vizet, s mint hashajtó, feleslegessé teszi a keserű vizet, az annál nagyobb előny, mert kellemes ízénél fogva igen könnyen iható, sőt borral is használható.

„Sós-fürdő“.

Vize olyan dússótartalmu, hogy hasonló összetételű vizekkel kiállja midig a versenyt. Kitűnőnek bizonyult csuszos, görvélies bajoknál. Fekvése oly gyönyörű, hogy mint kirándulási hely is méltánylandó.

Az összes fürdők ujonnan lettek berendezve és igen bő viz felett rendelkeznek jelenleg.

4-4.

T. cz.

Alulírottak tisztelettel tudatjuk, hogy eddig a kovásznai fürdő részvénytársaság által kezelt fürdőket és gyógyforrásait 15 évre bérbe vettük. Midőn erről a T. közönséget értesítjük, egyúttal biztosítjuk, hogy kifogástalan kezelés, gyors szállítás által igyekezzünk a T. közönség bizalmát kiérdemelni, becses bizalmukat kérve Maradunk kiváló tisztelettel.

A kovásznai fürdők és gyógyforrások bérleti:

Ifj. Becsek Imre és Ifj. Török Sándor.

„Pokolsár-fürdő“.

A világon páratlan a maga nemében. Feltétlenül gyógyítja a mindenféle csuszos bántalmat meg ischást is. Kitűnő hatással van idegbajoknál, görvélies betegségeknél is, csontszunál, iszapja női betegségeknél bámulatos hatással van.

„Mikes vasas-fürdő“

Vetélkedik a világ bármely vasas fürdőjével női bajoknál, magtalanságnál biztos hatása.

„Pokolsár-fürdő láplugsója“.

Száritott állapotban ládákban kapható és az előírt orvosi utasítás szerint, fürdőkül használható háznál, gyógyítja mindazon bajokat, melyeket a fürdő is gyógyít. Az ásványvizek és fürdőtermékek alulírottaknál kaphatók, árjegyzéket kívánatra küldünk.

A kovásznai fürdők és gyógyvizek bérleti:

Ifj. Becsek Imre és Ifj. Török Sándor.